

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1205104/6

ב"ה

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב דוד ברוך לאו – נשיא, הרב אליעזר איגרא, הרב מיכאל עמוס

המערער: [REDACTED] ת"ז [REDACTED] (ע"י ב"כ עו"ד חגי צברי)
נגד
המשיב: [REDACTED] ת"ז [REDACTED] (ע"י ב"כ עו"ד ישראל ניסנבוים)

הנדון: חלוקת רכוש - כריכה

החלטה

בפנינו ערעור על החלטת ביה"ד האזורי בירושלים מיום י"ג סיון תשע"ט 16/6/2019 בה הוחלט [בסעיף ה להחלטה] שעל האישה לשלם לבעל דמי שכירות עבור השימוש בחלקו בדירה המשותפת מהזמן שלאחר מועד הגירושין.

ביום א' תמוז תשע"ט 4/7/2019 ניתנה החלטה נוספת, בעקבות בקשה לעיון מחדש שהוגשה ע"י האישה, ובה נקבע שהחלטת ביה"ד בעינה עומדת, וכן צורפו נימוקים להחלטה.

החלטת ביה"ד האזורי מתבססת על כך שהחל מיום הגירושין רק האישה רשאית להשתמש בנכס, ואילו הבעל מנוע משימוש כזה, ובנסיבות אלו חייבת האישה לשלם דמי שכירות על השימוש בחלקו של הבעל.

המקור לדברים אלו הם דברי השו"ע בחו"מ סי' שסג סעיף ו: הדר בחצר חבירו שלא מדעתו, שאמר לו: צא, ולא יצא, חייב ליתן לו כל שכרו. ואם לא אמר לו: צא, אם אותה חצר אינה עשויה לשכר, אינו צריך להעלות לו שכר... ואם החצר עשויה לשכר, אף על פי שאין דרך זה לשכור, צריך להעלות לו שכר, שהרי חסרו ממון. הגה: ... וסתם בתים בזמן הזה קיימי לאגרא ואף על גב דעדיין לא השכירו מעולם.

לפי זה הכריע ביה"ד שהאישה חייבת לשלם דמי שימוש לבעלה משני טעמים:

האחד, שהבעל אמר לאשה "צאי" באמצעות החתימה על הסכם הגירושין, שבו חובת פינוי הדירה אינה מותנית בתשלום סך 300000 ₪ שהבעל התחייב בהסכם. והגם שהבעל הסכים לסידור הגט עוד בטרם יצאה האישה מהדירה, אך לא הסכים שהיא תפטר מדמי השימוש.

השני, בכל מקרה על פי הכרעת הרמ"א סתם בתים בימינו עומדים לשכר, וזו היא גם המציאות בימינו אנו, ואם כן יש לחייב את האישה בדמי שכירות גם מטעם זה.

בערעור טוען ב"כ המערער שלא זו בלבד שהבעל לא אמר לאישה "צאי", אלא להיפך הוא אמר לה "הישארי בדירה", בזה שערכב מלשם את חובו, וכפי שקבע ביה"ד קמא בעצמו שפינוי הדירה תלוי בתשלום חוב זה. לטענתו מטעם זה ניתן לפטור את האישה גם מהטעם השני שכתב ביה"ד, כיון שאינה כמו הדר בחצר חבירו שלא מדעתו, אלא כמי שדר בחצר מדעת הבעלים.

דיון:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כלפי הטעם הראשון שכתב ביה"ד לחיוב האישה, נראה היה לענ"ד שיש לקבל את טענת המערער. מאחר שביה"ד עצמו קבע שפינוי הדירה ע"י האישה מותנה בתשלום החוב ע"י הבעל, והטעם להחלטה זו הם דברי האישה שבלא הסכום שעליו התחייב הבעל אין ביכולתה לשכור דירה חליפית, נראה שאי אפשר להתייחס לבעל כטוען לאשה "צאי", ואע"פ שאינו רוצה שתגור שם, מ"מ מאחר שאין לו זכות להוציאה מהדירה, אין בסיס לטענתו.

יתר על כן בביאור הטעם להלכה זו שבאומר צא הדין הוא שהדר חייב לשלם גם בחצר שאינה עומדת להשכרה, כתב בים של שלמה ב"ק פ"ב סי' טז: דהא כשמוחה בו הוי לגביה כבית דעביד למיגר.

נראה שכוונתו שבמקרה כזה בעל הבית כאילו טוען אם כבר מישוהו גר בבית שלי אז אני רוצה להשכיר אותו. ואם כן באופן שאין בידו להוציא את הדר בביתו נראה שלא שייכת טענה זו.

אולם לגבי הטעם השני של בית הדין, נראה שאין לקבל את טענת המערער. ואף שיתכן שהוא צודק בטענתו שאין כאן מקרה של הדר בחצר חבירו שלא מדעתו, שהרי כאמור הבעל הוא זה שגרם לאשה להישאר בבית, מכל מקום אין בזה בכדי להפקיע את חיובו.

הדברים מבוארים בקצוה"ח סי' רמו ס"ק א: וא"כ לפ"ז בא ואכול עמי דאין חיובו משום תורת מזיק אלא משום שנהגה, וא"כ אפילו עבדיה מדעת בעלים לעולם הוא חייב לשלם במה שנהגה, דיורד לתוך שדה חבירו שלא ברשות נמי חייב לשלם מה שנהגה (ב"מ קא, א) אף על גב דעבדיה מדעתיה, דגבי נהגה ודאי חייב כל כה"ג, אלא דלא נימא דלשון בא ואכול עמי הוי נמי לשון והפטר וא"כ ודאי פטור, לזה מייתי מוהרי"ח ראה מקרע כסותי שבור כדי דאין בלשונו לשון והפטר דאי הוי בו לשון פטור אין לחלק בין אתי לידיה בתורת שמירה, דהיכא דפוטרו בפירוש ודאי פטור, וכיון דאין בו לשון והפטר ממילא חייב כיון דלא פטרו, ואי משום דעביד מדעת בעלים, גבי נהגה ודאי חייב דלא גרע מירד לתוך שדה חבירו ונטעה דודאי חייב ודו"ק וזה נכון.

כן הביא דבריו בנתיבות המשפט שם ס"ק ה והסכים לדבריו: ובקצוה"ח [סק"א] תירץ... מה שאין כן באכול עמי שחיוב בא לו מצד שנהגה, חייב אפילו נעשה ברשות הבעלים, ומשום הכי בדור עמי בסימן (שפ"ג) [שס"ג סעיף י'] דמיירי בגברא דלא עביד למיגר פטור כיון שלא נהגה, והנכון עמו.

מבואר מדבריהם שמאחר שחיובו של הדר הוא מדין "נהגה", אין לחלק בין אם דר בחצר חבירו מדעתו או שלא מדעתו, ובכל אופן חייב הנהגה לשלם על הנאתו.

אם כן גם בנדון שלפנינו אע"פ שמגורי האישה היו "בהסכמתו" של הבעל, אין בכך בכדי לפוטרה מחיוב תשלומי שכר הדירה מדין "נהגה".

אמנם באומר לחבירו דור עימי או אכול עימי דנו הפוסקים בהרחבה בשאלה האם חייב לשלם על ההנאה שקיבל, וכמו שהתבאר ברמ"א סי' רמו סי"ז וסי' רסד סי' ד וסי' שסג סי' י. אבל הדיון במקרים אלו הוא האם לפרש את דבריו של הנותן כרוצה לתת מתנה או הלוואה, ויש לדון אם שייך למקרה שלפנינו.

אלא שכל זה היה נכון אילו האשה היתה גרה בביתו של הבעל, אבל בנדון שלפנינו האשה גרה בבית ששייך לשניהם בשותפות, ובמקרה כזה יתכן שהדין שונה וכמו שיתבאר.

מקור דין זה הוא מדברי הרשב"א בתשובה ח"ב סי' קמא: ואם אירע שישב בו האחד שתים ושלש שנים, נראין לי דברים ברורים שאינו חייב להעלות לו שכר. דכל שלא חלקו בשלו הוא משתמש, ואפילו בחצר שיש בה דין חלוקה נמי, וכל שכן בחצר שאין בה דין חלוקה, דלא דמי לדר בחצר חבירו שלא מדעתו. וה"ה דאינו יכול לומר לו כדרך שנשתמש בו שתי שנים אשתמש בו אני לבד כנגדן, דכל שלא חלקו בשלו הוא משתמש. ואלו רצה חבירו היה משתמש בו.

כן פסק הרמ"א חו"מ סי' קעא ס"ח וכתב: לא חלקו, והשתמש בו אחד מן השותפין כמה שנים, לא יוכל אחר כך האחר לומר: אשתמש ג"כ זמן שנשתמשתי, דכל זמן שלא חלקו כל אחד בשלו הוא משתמש.

בביאור הגר"א שם הביא לזה מקור מדברי המשנה בנדרים, וכתב: כמ"ש בנדרים מו' א' יכול כו' :

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כוונתו לדברי רבי אליעזר בן יעקב במשנה שם בענין שני שותפים: היה אחד מהם מודר הנאה מחבירו, לא יכנס לחצר. רבי אליעזר בן יעקב אומר: יכול הוא לומר לו לתוך שלי אני נכנס ואיני נכנס לתוך שלך.

דהיינו שכשם שלגבי דין מודר הנאה אין איסור על שותף להיכנס לחצר המשותפת, כיון שיכול לומר שמשמש בחלקו, כך גם באופן שאחד השותפים השתמש בחצר המשותפת, אין חבירו יכול לתבוע ממנו דמי שימוש, כיון שהוא יכול לטעון שהשתמש בחלקו בחצר.

אכן הפוסקים דנו בדברי הרשב"ש שנראה מהם שחולק על הרשב"א, ויש שרצו ליישב שאינם חולקים. ומ"מ לדינא אין נפק"מ בזה כיון שהרמ"א פסק כרשב"א, ואף אחד מהפוסקים שעל השו"ע לא חלק עליו בזה, ואם כן כך הוא העיקר להלכה.

אמנם בשו"ת בית שלמה חו"מ סי' מח, מבואר שאם רצה השותף השני להשתמש בנכס המשותף, ושותפו לא הניח לו לעשות זאת, עליו לשלם דמי שכירות על הזמן שהשתמש בנכס לבדו, וכמבואר מדברי הרשב"א שם: ואלו רצה חבירו היה משתמש בו, ומשמע שבאופן שחבירו רצה להשתמש ולא היה יכול לא נאמרו דבריו.

אלא שיתכן שהיינו דווקא באופן שמניעת השימוש נגרמה על ידי השותף שמשמש בנכס, שבאופן כזה אין הוא יכול לומר שהשתמש רק בחלקו, ועצם העובדה שמנע משותפו מלהשתמש בנכס המשותף מגדירה את השימוש שלו כשימוש גם בחלקו של השותף השני. מה שאין כן אם השותף השני היה מנוע מסיבות צדדיות מלהשתמש בנכס, כגון שהיה במדינה אחרת, נחשב הדבר שאם היה רוצה היה יכול להשתמש בנכס המשותף.

אם כן יש מקום לומר שכמו כן במקרה שאחד מבני הזוג מנוע מלגור בדירה בגלל הגירושין, ולא בגלל מעשה של בן הזוג השני, אין לחייב בדמי שכירות על מגורים בבית המשותף.

אולם פשוט דברי הרשב"א נראית שאין הדברים אמורים אלא כשהשותף היה יכול להשתמש בנכס בפועל, ובלא זה אין להתייחס לשימוש של השותף כאל מי שמשמש בחלקו, אלא כמשמש בנכס כולו וכמו שהתבאר.

כן נהוג לפסוק בבתי הדין שאחד מבני הזוג שגר בדירה המשותפת לאחר הגירושין מתחייב לשלם לבן זוגו לשעבר דמי שכירות על חלקו בדירה.

אבל כל זה במקרה הרגיל שאחד מבני הזוג נשאר לגור בדירה מסיבה כזו או אחרת. אבל במקרה שלפנינו שעל פי קביעת ביה"ד קמא האישה נשארה בדירה בגלל שהבעל לא פרע לה את חובו, נראה שיש לצדד לפטור אותה מחיוב תשלומי דמי השכירות. וכשם שבנדון של הרשב"א האפשרות של השותף להשתמש בנכס גורמת לכך שהשימוש של שותפו נחשב כשימוש בחלקו, כך גם בנידון שלפנינו האפשרות של הבעל לקיים את חיובו לשלם את הסך שהתחייב לאשה ועל ידי כך לקבל את חלקו בנכס, גם היא נחשבת כעין אפשרות שימוש, ומשלא עשה כפי שנדרש ממנו, השימוש של האישה נידון כשימוש בחלקה.

כעין זה מבואר בכסף הקדשים חו"מ שם שכתב: נראה שטעמו משום שכן הוא דרך קנין דשותפות, שבזמן שישתמש בו אחד מהם יהיה כאילו אגלאי מלתא למפרע שהקנין חל לו לבד לזמן ההוא... אך עיקר טעמיה דהרשב"א נראה דהיינו מצד שהיה לו לשותף שני לעשות חלוקה או סדר שימוש זמן אחר זמן, וכל שלא עשה כן הניח את מה שישתמש חבירו כפי מה שהוא על פי ההלכה, והרי ההלכה דיש ברירה בזה וכו"ל. משא"כ כששותף אחד ברח על ידי אונס, או כדומה איזו טעות, או שאחד עשה איזה מעמד במקומו גם שלא היה לו הרשאה ממנו בהחלט, נראה דבאחד מגווני אלו מודה הרשב"א שיוכל אח"כ השותף השני להשתמש לבדו במקומות ההם כעין השמן שנשתמש בו חבירו.

בהמשך דבריו הסתפק בדעת הרשב"א, אבל מסיק שמדברי הרמ"א מבואר שבכל מקרה שהלך ברצון ולא על ידי אונס, יכול שותפו לומר בשלי נשתמתי.

אם כן גם בנדון שלפנינו אף על פי שבמקרה הרגיל של גירושין, נראה לכאורה שבן הזוג שאינו משתמש בדירה נחשב כהולך באונס, שהרי אין לו אפשרות לגור באותה דירה עם הצד השני. מכל מקום בנדון שלפנינו שהבעל

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"הלך ברצון", היינו שהימנעותו מהשימוש בדירה נבעה מהשתמטותו לשלם לאשה את המגיע לה על פי ההסכם ביניהם, יש מקום גדול לצדד שהאישה פטורה מלשלם את שכר השימוש בדירה.

אמנם דברי כסף הקדשים אינם מוסכמים בביאור דברי הרשב"א. החכמת שלמה כתב שם: נסתפקתי אם הוא דוקא בדירה שאין עומדים להשכיר לאחרים רק לעצמם, ולכך... אם לא חלקו ושתק האחד והניח לשני להשתמש בו, הוי כגילה דעתו שאינו צריך עכשיו לכך... אבל בדבר אשר עומד להשכיר לאחרים ולהשתמש בו... הוי כאילו הותנה בפירוש שהוא יתן השכר... ואף אם הוא לא נחית לכך, אפשר דמעצמו מחוייב לשלם לחבירו, כיון דאם לא היה משתמש בו הוא היה משכירו לאחרים והיה מרויח השותף בזה, ולכך אינו יכול להזיקו ולדור בחלקו חינם.

מבואר שלדעתו יתכן שעיקר דברי הרשב"א מבוססים על הסכמת השותף שלא השתמש שהרי הוא כמגלה דעתו שאינו רוצה להשתמש בחלקו. אבל באופן שלא שייכת טענה זו גם הרשב"א מודה שעל השותף לשלם את השכירות. ושלא כמו שמבואר בדברי כסף הקדשים, שאף על פי שאין הסכמה של השותף מכל מקום כל שהיה יכול לחלק את השותפות ולא עשה הרי הוא מניח את השימוש בנכס על עיקר דין השותפות, ודין השותפות הוא שבזמן שישתמש בו אחד מהם יהיה כאילו אגלאי מלתא למפרע שהקנין חל לו לבד לזמן ההוא.

לפי צד זה בחכמת שלמה, הרי בנידון שלפנינו פשוט שאין הסכמה מצד הבעל שהאישה תשתמש בחלקו, וכמו שנכתב בהחלטת ביה"ד, ואם כן במקרה כזה נראה שיש לחייב את האישה.

אמנם החכמת שלמה עצמו הסתפק בזה, ובאמת המשמעות הפשוטה בדברי הרשב"א והרמ"א והגר"א אינה כדבריו, אלא כעין דברי כסף הקדשים, שהרי הם מדמים את הנידון של הרשב"א לדברי המשנה בנדרים, והנידון במשנה שם אינו משום הסכמת השותף, שהרי מדובר שם על מודר הנאה, שאם היה הדבר תלוי בהסכמת השותף היה בזה איסור משום שנהנה ממנו.

דעה נוספת בענין זה היא דעת הדברי גאונים (כלל ק אות ה) ועוד כמה אחרונים שהביא שם, שסוברים שכל דינו של הרשב"א לא נאמר אלא בנכס שיש אפשרות לשני השותפים להשתמש בו ביחד, וכמו חצר, שכל אחד מהם יכול להניח את חפציו בתוכה, שבאופן כזה השותף השני היה יכול להשתמש בנכס בפועל גם בזמן השימוש של שותפו, וכמו בנידון של המשנה בנדרים. ובאופן כזה פשוט ששימוש הנכס אינו אלא שימוש בחלקו של השותף. אבל בדירה שמשמשת למגורים, שאין אפשרות אלא לשימוש של אחד, כשאחד משתמש בנכס הרי הוא דוחה את השני מהשימוש בו, ולכן אף אם השני לא ניסה בפועל להשתמש בנכס, מכל מקום נחשב שזה שדר בדירה השתמש גם בחלקו של חברו.

לפי דרכם פשוט לכאורה שכל שכן שכך הוא גם בנידון שלפנינו, שיש לדון את האישה כמי שהשתמשה בחלקו של הבעל ועליה לשלם על השימוש.

אולם בדומה למבואר גם בזה פשוט דברי הרשב"א והרמ"א נראים שלא כדבריהם, ובפרט דברי הרמ"א נראים בבירור שעוסקים בכל מקרה של שימוש בנכס משותף, שהרי באותו סעיף בשו"ע מדובר על כמה וכמה מינים של נכסים משותפים, והמשמעות הברורה ברמ"א שדבריו מתייחסים לכל מה שנאמר שם ולא רק לחלק מהמקרים.

גם ההסבר שכתבו הרשב"א והרמ"א שכל שותף משתמש בחלקו, וכן הראיה שמביא הגר"א מהמשנה בנדרים, אינם נצרכים לכאורה למקרה שהשותף השני היה יכול לבוא כל רגע ולהשתמש אף הוא בנכס. והצורך בהסבר זה נראה שאינו אלא במקרה שרק לאחד יש אפשרות שימוש, ואף על פי כן כל עוד השני לא ביקש להשתמש או לחלק, יש לדון את המשתמש כמי שהשתמש בחלקו בלבד, וכעין מה שכתב בכסף הקדשים הנ"ל.

כן משמע גם בשער משפט שם ס"ק ה: ונראה דדין זה לא שייך אלא בבית של שותפים שהוא רק לדירה לדור בו ביחד, אבל אם הוא בית של אכסניא שכל מי שנתאכסן שם משלם שכירות ככהאי גוונא שייך השכירות לשני השותפין ולא יכול לומר בשלי אני משתמש, דזה דומה לההוא דסי' ש"ג ס"י בהגה דשני שותפין בבית והשכיר אחד מן השותפין כל הבית שלא מדעת שותפו צריך השוכר ליתן לשותף השני חלקו אם לא שהמשכיר אמר לו בפירוש שאינו משכיר לו אלא חלקו, וע"ש בסמ"ע ס"ק כ"ה, וגם בתשובת הרשב"א בספר תולדות אדם סי'

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

קמ"א מסיים בטעמו: דכל שלא חלקו בשלו הוא משתמש ואלו רצה חבירו היה משתמש בו ג"כ, עכ"ל. וזה לא שייך באכסניא שכל אחד מתאכסן שם מדעתו ואין לגרע כח השותף במה שלא דר בו. ועי' לעיל סי' קנ"ד ס"ב ובסמ"ע שם סק"ד. כן נראה לי ודוק.

מבואר מדבריו שאינו מחלק אלא בין בית שמיועד לדירה לבין בית שמיועד להשכרה, אבל בבית שמיועד לדירה משמע שגם במקרה המקביל לשותף שהשכיר את כל הבית, הדין הוא שאינו יכול לתבוע מהשותף דמי שימוש בבית, ודלא כמו שכתב בדברי גאונים (אמנם הדברי גאונים מדייק מהשער משפט כדבריו, אבל הדברים אינם נראים לכאורה).

כן המשמעות הפשוטה בנתיב"מ שם ס"ק יב שכתב כעין השער משפט בקיצור: ואם לא השתמש בו בעצמו והשכירו לאחרים, פשיטא דהשכר לאמצע.

נראה שכוונתו באופן שהשכיר הכל לאחרים, ולא כמו בנידון של הדברי גאונים, וא"כ משמע מדבריו שרק באופן שהשכיר לאחרים השכר לשניהם, אבל אם גר שם בלבד אינו חייב לשלם לשותף עבור המגורים בדירה.

משום כך לכל הפחות אין הדבר יוצא מכלל ספק, מאחר שכאמור המשמעות הפשוטה ברמ"א ובפוסקים היא שאין לחלק במקרים אלו, ובכל מקרה שהמשתמש בנכס לא מנע מהשני שימוש שלא כדין, או לכל הפחות במקרה שהשותף השני לא היה אנוס מהשימוש בנכס, אי אפשר לחייב את המשתמש לשלם, ויש לצדד שכך גם הדין בנידון שלפנינו, שהאישה הוצרכה להישאר בדירה עקב הימנעותו של הבעל מלשלם את חובו. ולכן אי אפשר להוציא מהאישה ממון במקרה זה. אולם מאידך מאחר שאין הדברים ברורים כל כך, וגם לדעת כמה אחרונים נראה פשוט שגם במקרה שלפנינו האישה חייבת לשלם, לכן אם הבעל מוחזק בממון כנגד שכר הדירה אי אפשר להוציא מידו.

בנוסף יש לציין שמאחר שחיובה של האישה היא מדין "נהנה" וכמו שהתבאר, אין לחייבה אלא בהנאה הממונית שאכן נהנתה. דהיינו שעליה לשלם רק כנגד דירה שכלפיה היא אכן "גברא דעביד למיגר", היינו אדם שדרכו לשכור בתים, ואם לפי רמתה הכלכלית לאחר הגירושין היא אמורה לגור בדירה קטנה יותר, אי אפשר לחייבה יותר מזה עבור המגורים בחלקו של הבעל.

לדוגמא אם עלות השכירות בדירה הנוכחית היא 5000 ₪, ודרכה של אשה כזו לשכור דירה ב4000, אם כן אין לדונה כנהנית אלא בשיעור של 1500 ₪ מחלקו של הבעל, ויותר מסכום זה אין כלל צד שעליה לשלם.

אמנם המקרה שלפנינו שונה.

בפרוטוקול הדיון ביום הגירושים אמר בית הדין (שורה 157): **"כרגע יושבת בדירה ואין לה בעיה אם לא ישלם את 300,000 הסח"** (שם, טעות במקור). ובהמשך (שורה 174): **"את לא תצאי מהדירה ללא קבלת הכסף ואז תוכלי לשכור דירה"**. ועוד הוסיף במסגרת המשא ומתן (שורה 180): **"תנאים זה משמע שלא"**, היא לא תצא מהדירה ללא הכסף". ובניסיון להאיץ באישה אומר בית הדין (שורה 185): **"הבעל יותר ויתור עצום על פינני מידי של הדירה כי רוצה להתקדם, תקפצו על המציאה ונסדר גט כאן ועכשיו"**. ואכן סודר הגט באותו יום.

מדברים אלו נראה שברור היה כי דעת הדיינים הייתה שהאישה תשב בדירה עד לקבלת הכסף ועל דעת כן האישה קיבלה את גיטה, וכבר הביא הפתחי תשובה (שולחן ערוך חושן משפט הלכות אבידה ומציאה סימן רסד סעיף ד): **"אם לא הוצרך להרבות הוצאות כו"**. עיין בתשובת בית יעקב סי' קמ"ח שכתב, דאף אם הוצרך להרבות, מכל מקום אם חבירו מוחה שלא להוציא אין חבירו חייב לשלם, דדוקא בטובע בנהר לקמן סימן תכ"ו הוא דלא מהני מה שמוחה כמ"ש בתשובת מהר"ם ב"ר ברוך [מרונטבורג דפוס פראג] סימן ל"ט, אבל בהצלת ממון אינו חייב באם מוחה כו, ע"ש עוד". קל וחומר בנידון דידן שהבעל אומר שתגור בדירה וביה"ד מבהיר שזה יהיה ללא תשלום ולכן נעשה הגט.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

זאת ועוד, בתיק שבפנינו לא חויבה האישה להתגרש, וממילא יש לאישה זכות לגור בדירה ללא תשלום, כחלק מחיובי הבעל לדאוג למדור אשתו ואין לבעל זכות להרע את תנאי מדורה של האישה. האישה הסכימה להתגרש בתנאי שבמעמד הגט תקבל 300,000 ₪. והבעל הוא זה שלא עמד בהסכם ולא הביא את הסכום שהתחייב. א"כ המקרה שבפנינו אינו דומה כלל לדין שותפים, או לנהנה מדירת חברו שיכול לומר לו "צא". שהרי בדין ישיבה האישה ברכוש הבעל. לא חשוב ביה"ד שניסה לפגוע בזכויות האישה. אלא ביה"ד בהסכמת הבעל הציע לאישה שזכויותיה לא יפגעו וכל זמן שהבעל לא יעמוד בתנאו של תשלום 300,000 ₪, הרי מצב זכויותיה ישמר כפי שהיה טרם הגט שהיא התגוררה בדירה ללא תשלום, כך היא תמשיך להתגורר בדירה ללא תשלום כל זמן שהבעל לא יקיים את התנאי אותו התחייב. (מעשים שבכל יום, שביה"ד מביא את הצדדים להסכמות מאין אלו בהם אין חיוב להתגרש, האישה תישאר בדירה עד סוף ההליך הרכושי, ואם לא כתוב שהאישה תשלם ברור הדבר שזה ללא תשלום. שהרי אם תשלם מאי אהנו ליה).

לאור זאת נראה לנו לדחות את התביעה ולפטור את האישה מתשלום דמי שימוש בה.

ההחלטה מותרת לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים

ניתן ביום כ"ו בתשרי התשפ"א (14/10/2020).

הרב מיכאל עמוס

הרב אליעזר איגרא

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

העתק מתאים למקור

בנימין שונם, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב מיכאל עמוס בתאריך 14/10/2020 00:54